

ת"פ 46262/07/11 - מדינת ישראל נגד חיים דנון

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 46262-07-11 מדינת ישראל נ' דנון
תיק חיצוני: 0-6130-01757-2010

בפני	כב' השופט דב פולוק
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	חיים דנון

החלטה

בפני טענתו של הנאשם לפיה אין הוא חייב להשיב לאשמה מכוח סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משלב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"). שכן הוא סובר שלאחר שנסתיימה פרשת התביעה והוגשו ראיותיה לא הוכחה האשמה המיוחסת לו בכתב האישום אף לכאורה ועל כן יש לזכותו.

אזכיר שבכתב האישום שהוגש כנגדו, ביום 26.7.2011, הואשם הנאשם בביצוע העבירות הבאות: עבירת איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, עבירת העלבת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 288 לחוק העונשין ועבירת הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

עוד אזכיר שבהחלטתי מיום 20.5.2013 דחיתי את בקשתו המקדמית של הנאשם לזכותו, בין השאר, בשל הטענה לפיה הוא היה נתון במצב של שכרות בעת האירוע נשוא כתב האישום ועל כן חלות עליו ההגנות הקבועות בסעיף 34ט(א) או למצער בסעיף 34ט(ה) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). הגנות אלה עומדות לאדם העובר עבירה במצב של שכרות כפי שהיא מוגדרת בסעיף 34ט(ד) לחוק העונשין.

לטענת הנאשם שלושה שבועות לאחר מתן ההחלטה האמורה ניתן רע"פ 6382/11 נאיף קאדריה נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט רובינשטיין, ביום 9.6.2013) (להלן: "רע"פ קאדריה"), שדן בתחולתה של הגנת השכרות וקבע שככלל, הגנה זו חלה על עבירות שהיסוד הנפשי שלהן דורש קיומה של כוונה מיוחדת/מטרה אצל מבצע העבירה. לאור ההלכה שנקבעה ברע"פ קאדריה סובר הנאשם שיש להפריד בין העבירות בהן הוא מואשם. שכן, עבירת האיומים ועבירת הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו הינן עבירות שיש להוכיח במסגרת היסוד הנפשי שלהן, קיומה של כוונה מיוחדת/מטרה אצל הנאשם בעת ביצוען, ועל כן חלה עליהן הגנת השכרות על פי סעיף 34ט(א) לחוק העונשין. ואילו עבירת העלבת עובד ציבור הינה עבירה התנהגותית אשר היסוד הנפשי שלה אינו כולל רכיב של כוונה מיוחדת/מטרה ועל

כן לא חלה עליה הגנת השכרות על פי סעיף 34ט(ב) לחוק העונשין.

עוד מציין הנאשם שבהחלטתו מיום 20.5.2013 קבעתי גם שלא הובאו בפני די ראיות להוכחת דרגת השכרות של הנאשם בעת ביצוע המעשה. על כן לא ניתן היה לקבוע האם שכרותו נכללת בהגדרת השכרות הקבועה בסעיף 34ט(ד) לחוק העונשין, המהווה תנאי לתחולתה של הגנת השכרות. כעת מבקש הנאשם לטעון כי די בראיות שהגישה המאשימה, בהסכמת ב"כ הנאשם, במסגרת פרשת התביעה על מנת להוכיח שבעת האירוע היה הנאשם נתון במצב של שכרות כנדרש לפי תנאיו של סעיף 34ט(ד) לחוק העונשין.

מעבר לאמור, סובר הנאשם שיש לזכותו גם מעבירה של העלבת עובד ציבור מכוח הטענה לפיה אין הוא חייב להשיב לאשמה. שכן, לדידו, תגובתו של הנאשם לשוטרת כשנתבקש על ידה להציג בפניו רישיון נהיגה ואמר לה ש"אבא שלה אנס אותה ובגלל זה נהייתה שוטרת" וכי "הוא יתעלל בה" אינה מהווה עבירה של העלבת עובד ציבור לפי ההלכה שנקבעה בד"נ אונגרפלד.

המאשימה דוחה את טענות הנאשם. היא סוברת שהנאשם אינו עומד בתנאי השכרות הנדרשים לפי סעיף 34ט(ד) לחוק העונשין, ולפיכך יש לדחות את בקשתו ולהמשיך ולנהל את התיק בפני בית המשפט.

דין והכרעה:

סעיף 34ט לחוק העונשין קובע כי:

- 34ט. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.**
- (ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה בהתנהגותו הנשלטת ומדעת, רואים אותו כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.**
- (ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.**
- (ד) בסעיף זה, "מצב של שכרות" - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.**
- (ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.**

בהתאם לחוק העונשין עבירות האיומים וההפרעה לשוטרת בעת מילוי תפקידו, בהן מואשם הנאשם, הינן עבירות הדורשות יסוד נפשי של כוונה מיוחדת/מטרה.

עבירת האיומים, המעוגנת בסעיף 192 לחוק העונשין, קובעת כי:

[תשל"ג]

המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים.

עבירה זו דורשת, כחלק מן היסוד הנפשי שלה, שלנאשם בביצועה תהיה כוונה מיוחדת/מטרה בעת עשותו את מעשה איום שייעשה "בכוונה להפחיד".

עבירת ההפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, המעוגנת בסעיף 275 לחוק העונשין, קובעת כי:

העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטר, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים.

עבירה זו דורשת, כחלק מן היסוד הנפשי שלה, שלנאשם בביצועה תהיה כוונה מיוחדת בעת עשותו את מעשה ההפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, שהמעשה ייעשה "בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא את תפקידו כחוק או להכשילו...".

ברע"פ 6382/11 **נאיף קאדריה נ' מדינת ישראל** (ניתן על ידי השופט רובינשטיין, ביום 9.6.2013) (להלן: "רע"פ 6382/11 קאדריה נ' מדינת ישראל") נקבע שאין להטיל על מבצע עבירה שהיה שיכור אחריות בגין עבירה הדורשת יסוד נפשי של כוונה מיוחדת/מטרה, כפי שדורשות העבירות של איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו בהן מואשם הנאשם במקרה דנן, ובלשון פסק הדין: "**סעיף 34(ב) אינו חל על עבירות מטרה**".

יחד עם זאת, אין להסתפק בסיווג העבירה כעבירת כוונה מיוחדת/מטרה כדי להחיל על מבצעה השיכור את הגנת השכרות. על מנת שתחול הגנה זו על הנאשם להוכיח במאזן הסתברויות שהיה נתון במצב של שכרות לפי הגדרת סעיף 34(ד), לעניין זה אין די בכך שהנאשם היה תחת השפעת אלכוהול. סעיף 34(ד) קובע שעל מנת שסייג השכרות יחול נדרש הנאשם להוכיח כי בעת ביצוע העבירה התקיימו שלושת התנאים המצטברים הנדרשים לפי החוק. בע"פ 7164/10 **אברהם ג'אן נ' מדינת ישראל** (ניתן על ידי השופט עמית, ביום 1.12.2011) (להלן: "ע"פ 7164/10 ג'אן נ' מדינת ישראל") נדונה הוראת החוק ונקבע כי על מנת להוכיח את קיומה של הגנת השכרות על הנאשם להוכיח את התקיימותם של התנאים הבאים:

הראשון - הנאשם צריך להוכיח את היותו נתון תחת השפעת אלכוהול או סם בעת ביצוע העבירה.

השני - על הנאשם להוכיח את התקיימות אחד מהמצבים הבאים:

- (1) הנאשם היה חסר יכולת של ממש להבין את המעשה שעשה, דהיינו העדר היסוד השכלי/הכרתי/קוגניטיבי/תפיסתי להבנת המעשה.
- (2) הנאשם היה חסר יכולת להבין את הפסול שבמעשה.
- (3) הנאשם היה חסר יכולת להימנע מעשיית המעשה דהיינו, העדר היסוד של הרציה/החפץ בהתקיימות התוצאה למעשיו.

השלישי - על הנאשם להוכיח קיומו של קשר סיבתי בין החומר המשכר לבין אחד הסימפטומים האמורים.

בפסק הדין נקבע שהרף הנדרש לשם הכרה במצב של שכרות הינו רף גבוה, ובלשון פסק הדין:

"הרף הנדרש בפסיקה לשם הכרה במצב של שכרות הוא רף גבוה עד-אין-גבוה, ואנו מוצאים בפסיקה דחייה של טענה לתחולת סייג השכרות והרשעה אפילו בעבירה החמורה של רצח בכוונה תחילה, גם במצבים בהם הוכח ש"רמת שכרותו של המערער היתה גבוהה ועמוקה"...שהיה תחת השפעת אלכוהול ומעצוריו הנפשיים התרופפו,...שהיה "שתוי לחלוטין ואחוז סחרחרת"...שהיה "שיכור מאוד בעת ביצוע המעשה" ותואר על ידי שוטרים ועדים כמי שהיה "במצב מסטול לגמרי, שיכור מסריח, מזיע... ברי כי מדיניות משפטית עומדת מאחורי רף גבוה זה..."

לחילופין, יטען הנאשם שחלה עליו ההגנה הקבועה בסעיף 34ט(ה) לחוק העונשין בשל היותו במצב של שכרות חלקית בעת ביצוע העבירה. סעיף 34ט(ה) לחוק העונשין קובע כי:

סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

סעיף 18(א) לחוק העונשין קובע כי:

"פרט", לעניין עבירה - המעשה בהתאם להגדרתה, וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על ידי המעשה, מקום שהן נמנות עם הגדרת אותה עבירה."

במצב של שכרות חלקית מבצע העבירה היה תחת השפעת חומר משכר או מסמם שהשפיע באופן חלקי על יכולתו להבין את מעשיו, משמעותם ופלייתם. מן הסעיף עולה כי בדומה לקביעתה של שכרות מלאה, קיימים שלושה תנאים מצטברים גם לקביעתה של שכרות חלקית:

1. היותו של הנאשם נתון תחת השפעת חומר משכר או מסמם בעת ביצוע העבירה;
2. אי-מודעותו של הנאשם לפרט מפרטי העבירה בשעת המעשה;
3. קשר סיבתי בין החומר המשכר שנטל לבין אי המודעות של הנאשם לפרטי המעשה.

עם זאת נציין שהפסיקה קבעה רף גבוה גם לתחולתה של הגנת השכרות החלקית, כפי שעולה מדבריו של כב' השופט עמית בע"פ 7164/10 ג'אן נ' מדינת ישראל:

"גם לטענה של שכרות חלקית, יש להניח תשתית ראייתית, והרף להוכחתה אף הוא רף גבוה מאוד (כך, לדוגמה, בעניין רומנצקו נדחתה טענה לשכרות חלקית למרות היות הנאשם "שתוי לחלוטין ואחוז סחרחרת")."

על מנת לחסות תחת כנפי הגנת השכרות החלקית, היה על המערער להניח תשתית ראיתית שהיה בה כדי להעלות ספק סביר ש"לא היה מודע בשעת מעשה לפרט מפרטי העבירה" (עניין רומנצקו בפסקה 22 לפסק דינה של השופטת ברלינר) אך המערער לא עמד בנטל".

על פי הראיות שהוצגו בפני בית המשפט, בשלב זה של הדיון, אין לשלול שביכולת המאשימה להראות לבית המשפט שהנאשם אינו נכנס בגדרי הפטור מאחריות בגין שכרות ושכרות חלקית בהתאם לסעיף 34ט לחוק העונשין.

שכן, גם אם הנאשם היה שיכור על מנת להיכנס להגנת הסעיף יש להוכיח שלא היה מודע ורצה בתוצאת מעשיו בעת האירוע. למותר לציין שנטל הוכחת הפטור רובץ על כתפי הנאשם.

דברים אלה, עם השינויים המחוייבים, נכונים גם לגבי עבירת האיומים וגם לגבי עבירת ההפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו.

כמו כן, גם אין לשלול, על פי הראיות שבפני בית המשפט, שדברי הנאשם אינם עולים כדי עבירה של העלבת עובד ציבור על פי הכללים שנקבעו בדנ"פ 7383/08 **יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל**, (ניתן על ידי כב' השופטת פורקצ'יה, ביום 11.7.2011).

אשר על כן, הבקשה לזכות את הנאשם בשל העדר הוכחה של האשמה המיוחסת לו בכתב האישום נדחית.

לאור האמור אני קובע את המשך הדיון בפרשת ההגנה ביום 31/03/15 (יא ניסן תשע"ה) בשעה 11:00.

מועד הדיון הודע לצדדים בפרוטוקול מיום 29/12/14.

ניתנה היום, ט' טבת תשע"ה, 31 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.